

**UCHWAŁA NR XXXVII/283/2022
RADY MIEJSKIEJ W LIBIĄŻU**

z dnia 18 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz.1372 z późniejszymi zmianami) oraz art. 176 pkt 1) i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późniejszymi zmianami) Rada Miejska w Libiążu uchwała:

§ 1. Przyjąć „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr V/37/2019 Rady Miejskiej w Libiążu z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Libiąża.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Libiążu

Dariusz Derendarz

Załącznik do Uchwały
Nr XXXVII/283/2022
Rady Miejskiej w Libiążu
z dnia 18.03.2022 r.

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024”

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	3
ROZDZIAŁ 1: Gminny Program Wspierania Rodziny - założenia oraz podstawa prawna Programu	4
ROZDZIAŁ 2: Diagnoza sytuacji ekonomiczno-społecznej w gminie Libiąż	6
2.1. Struktura wybranych świadczeń społecznych dla rodzin w latach 2013-2015.....	7
2.2. Świadczenia rodzinne i Fundusz Alimentacyjny	12
ROZDZIAŁ 3: Wsparcie dziecka i rodziny – współpraca międzyinstytucjonalna. Diagnoza społeczna sytuacji rodzin w gminie Libiąż.....	15
ROZDZIAŁ 4: Działania realizowane w zakresie wsparcia dziecka i rodziny w gminie Libiąż.....	20
ROZDZIAŁ 5: Innowacyjne działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.....	30
5.1. Indywidualna asysta rodzinna jako forma wsparcia rodzin wieloprotymowych	30
5.2. Klub Integracji Społecznej – jako kompleksowa forma wsparcia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	36
5.3. Działania dla rodzin realizowane w ramach projektów systemowych europejskich oraz rządowych.....	38
5.4. Działania o charakterze środowiskowym realizowane w ramach Centrum Aktywności Lokalnej oraz Programu Aktywności Lokalnej.....	41
ROZDZIAŁ 6: Analiza SWOT – ocena uwarunkowań efektywnej realizacji Programu	45
ROZDZIAŁ 7: Adresaci Programu	48
ROZDZIAŁ 8: Cele i zadania Programu	49
ROZDZIAŁ 9: Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018	59
ROZDZIAŁ 10: Monitoring i ewaluacja Programu	60
ZAKOŃCZENIE	61

WSTĘP

Rodzina jest pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy. Jest pierwszym środowiskiem wychowawczym, które ma decydujący wpływ na osobowość człowieka, jego życie i rozwój. W rodzinie przebiega proces socjalizacji dzieci i przygotowanie młodego pokolenia do pełnienia przyszłych ról społecznych.

Proces kształtowania osobowości oraz przekazywania systemu uniwersalnych wartości jest procesem trudnym. Właściwe wychowanie i opieka nad dzieckiem to silna podstawa dla jego przyszłego funkcjonowania w społeczeństwie. Może to się odbywać tylko w prawidłowo realizującej swoje funkcje rodzinie, będącej pierwszą komórką społeczną, z jaką styka się młody człowiek.

Rodzina to przede wszystkim środowisko życia. To w niej właśnie powinny być zaspakajane podstawowe potrzeby człowieka jako jednostki, a także potrzeby rodziny jako całości. Jeżeli rodzina nie wypełnia tych zadań lub wypełnia je w stopniu niewystarczającym, wówczas potrzebuje pomocy.

We współczesnych warunkach społeczno-gospodarczych rodzina ulega przekształceniom, zmieniają się jej podstawy społeczno-ekonomiczne, jej funkcje i struktura społeczna. Dokonujące się zmiany, oprócz pozytywnych skutków, powodują pogłębianie wielu negatywnych zjawisk, takich jak: bezrobocie, spadek dochodów ludności, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego. Zjawiska te są przyczyną zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. Poprzez swoje oddziaływanie czynią one daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i pozostałych członków rodziny. Pozostawienie rodziny bez odpowiedniego wsparcia i pomocy specjalistycznej powoduje jej postępującą degradację i skutkuje różnorodnymi konsekwencjami, które najbardziej dotyczą dzieci. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez przedstawicieli różnych instytucji oraz podejmowania działań na rzecz rodziny i udzielanie wsparcia w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Podstawowym zadaniem przy rozwiązywaniu problemów społecznych jest wsparcie rodziny w zakresie odbudowywania prawidłowych relacji zachodzących w rodzinie oraz wsparcia we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

ROZDZIAŁ 1: Gminny Program Wspierania Rodziny – założenia oraz podstawa prawna Programu.

Głównym założeniem „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024” jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez prace z rodziną oraz zapewnienie wieloaspektowej pomocy i wsparcia. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Podstawą opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie, z którym jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Ustawa nakłada na gminy również takie zadania, jak tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, placówkami służby zdrowia, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania swoich funkcji. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Stosując ustawę, należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

1. Wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną - do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeżeli jest to zgodne z dobrem dziecka;
2. Powrotu do rodziny;
3. Utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
4. Stabilnego środowiska wychowawczego;
5. Kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
6. Pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;

7. Ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
8. Informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
9. Ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
10. Poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
11. Dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

▪ **Podstawa prawna Programu.**

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024” wpisuje się w działania określone w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Libiąż na lata 2021-2026”.

„Gminny Program Wspierania Rodziny” zakłada realizację zadań wynikających w szczególności z następujących aktów prawnych:

- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821).
- Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz.2268 z późn. zm.),
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz.1249),
- Ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j.Dz. U. z 2020 r. poz.1329 z późn. zm).

ROZDZIAŁ 2: Diagnoza sytuacji ekonomiczno-społecznej w Gminie Libiąż.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
3. Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. Pomocy w integracji rodziny,
5. Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. Dążeniu do reintegracji rodziny,
7. Pracy z rodziną,
8. Pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024” przygotowano w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej rodzin w gminie Libiąż.

W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

2.1. Struktura wybranych świadczeń społecznych dla rodzin w latach 2019-2020.

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane są osobom i rodzinom, które spełniają kryteria dochodowe oraz pozostałe warunki określone w ustawie o pomocy społecznej. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód miesięczny na osobę w rodzinie (pomniejszony o miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych, o składki z tyt. ubezpieczeń oraz o kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób) nie przekracza kryterium dochodowego od 1 października 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku:

- dla osoby samotnie gospodarującą: 701 zł,
- dla osoby w rodzinie: 528 zł

Od 1 stycznia 2022 roku kryterium dochodowe uległo zmianie:

- dla osoby samotnie gospodarującą: 776 zł,
- dla osoby w rodzinie: 600 zł

W ramach zadań własnych gminy przyznawane były zasiłki celowe na zaspokojenie uzasadnionych potrzeb, zasiłki okresowe, pomoc przyznawana w formie zakupu gorącego posiłku, pomoc w formie usług opiekuńczych itp. Od sierpnia 2009 roku do zadań własnych gminy należy wypłata zasiłków stałych oraz opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby je pobierające. Wcześniej były to zadania zlecone, obecnie jest to zadanie własne, na które Gmina otrzymuje dotacje.

Tabela Nr 1. Środki wydatkowane w 2020 roku w podziale na zadania.

Zadania	Kwota wydatków w zł.
Zadania zlecone gminie	29 578 611,81
Zadania własne gminy, w tym: środki własne dotacje	8 536 150,64 7 141 172,75 1 394 977,89
Projekt systemowy	439 763,37
Razem	38 554 525,82

Udział % środków na realizację zadań w 2020 roku:

- **środki na zadania zlecone i dotacje, projekty** 81,48% (31 413 353,07)
  - **środki własne gminy** 18,52% (7 141 172,75)
- Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną.**

Liczbę osób i rodzin korzystających z różnych form wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej obrazuje tabela nr 2.

Tabela Nr 2 - Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	2019	714	470	813
	2020	685	455	763
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	2019	23	21	24
	2020	24	22	25
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych ogółem	2019	721	476	821
	2020	692	460	796
Pomoc wyłącznie w formie pracy socjalnej i poradnictwa	2019	-	156	314
	2020	-	88	198
Ogółem pomoc finansowa, usługowa, w formie pracy socjalnej	2019	-	632	1135
	2020	-	548	967

Powody trudnych sytuacji życiowych powodujących przyznanie pomocy społecznej

Ustawa o pomocy społecznej wymienia „okoliczności”, które obok kryterium dochodowego uzasadniają przyznanie pomocy w postaci różnego rodzaju świadczeń.

Tabela Nr 3 - Charakterystyka klientów pomocy społecznej (dot. pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej) według powodów trudnej sytuacji.

Powód trudnej sytuacji życiowej		
	2019 rok	2020rok
Bezdomność % ogółu korzystających rodzin	16 3,36%	20 4,35%
Potrzeba ochrony macierzyństwa % ogółu korzystających rodzin	41 8,61%	39 8,48%
Bezrobocie % ogółu korzystających rodzin	151 31,72%	140 30,43%
Niepełnosprawność % ogółu korzystających rodzin	295 61,97%	277 60,22%
Długotrwała choroba % ogółu korzystających rodzin	332 69,75%	332 72,17%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego % ogółu korzystających rodzin	77 16,18%	88 19,13%
Przemoc w rodzinie % ogółu korzystających rodzin	14 2,94%	9 1,96%
Alkoholizm % ogółu korzystających rodzin	47 9,87%	43 9,35%
Narkomania % ogółu korzystających rodzin	1 0,21%	4 0,87%
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego % ogółu korzystających rodzin	7 1,47%	5 1,09%

Wykazanych w tabeli liczb nie należy sumować, gdyż w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna przyczyna trudnej sytuacji.

W 2019 r. i 2020 r. najczęściej rodzin korzystało z pomocy z powodu długotrwałej choroby. Bardzo częstymi powodami trudnej sytuacji jest niepełnosprawność i długotrwała choroba. Te okoliczności od wielu lat dominują wśród powodów przyznawania pomocy. Mniejszy odsetek stanowi bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm oraz potrzeba ochrony macierzyństwa, bezdomność, przemoc w rodzinie.

Realizując zadania Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu udzielał na rzecz osób i rodzin będących w trudnej sytuacji pomocy w formach przedstawionych w poniższych tabelach:

Tabela Nr 4 - Zadania zlecone

Rodzaj świadczenia	2019 rok	2020 rok
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	23 osoby	24 osoby
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	32 osoby	35 osób
Wynagrodzenie opiekuna prawnego zgodnie z wyrokiem sądu opiekuńczego	1 osoba	1 osoba
Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych	43 osoby	46 osób

W ramach zadań zleconych w gminie świadczone są m.in.: specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, opłacane składki zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, wynagrodzenie opiekuna prawnego zgodnie z wyrokiem sądu opiekuńczego, świadczenia z ubezpieczenia zdrowotnego finansowane ze środków publicznych.

Ponadto świadczenia rodzinne wraz z dodatkami do świadczeń rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze (500 plus), dodatki energetyczne, Karta Dużej Rodziny.

Formy i zakres pomocy udzielanej w ramach zadań własnych gminy obrazuje tabela nr 5.

Tabela Nr 5 - Zadania własne

Rodzaj świadczenia	2019 rok	2020 rok
Zasiłki jednorazowe celowe (na opał, żywność, leki, odzież, opłaty za energię elektryczną, gaz, zakup podręczników itp.)	351 rodzin	346 rodzin
Zasiłki okresowe	182 rodziny	195 rodzin
Zasiłki stałe	82 osoby	84 osoby
Opłacenie posiłków dla dzieci w szkołach i przedszkolach	110 dzieci	78 dzieci
Usługi opiekuńcze	133 osoby	135 osób
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	77 osób	80 osób
Sprawowanie pogrzebu	1 osoba	3 osoby

Opłacanie pobytu w Domach Pomocy Społecznej	22 osoby	19 osób
Zdarzenia losowe.	5 rodzin	1 rodzina

W 2020 roku widoczny jest spadek liczby rodzin objętych wsparciem w ramach zadań własnych, dotyczy to liczby dzieci objętych opłaceniem posiłków w szkołach oraz liczby rodzin korzystających z jednorazowych zasiłków celowych. Spadek ten pojawił się w związku z faktem wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomimo, że świadczenie wychowawcze nie jest wliczane do dochodu. Rodziny posiadające własne zasoby finansowe, w wielu przypadkach same opłaciły posiłki w szkole. W 2020 roku w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19, placówki oświatowe przeszły na naukę w trybie zdalnym. W związku z tym Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu świadczenie w formie posiłku w szkole zamienił na świadczenia pieniężne w formie zasiłku celowego z Programu rządowego „Posiłek w szkole i domu”. W 2020 r. roku wzrosła liczba zasiłków okresowych i nadal wzrasta. Wynika to z tego, że zasiłki okresowe przyznawane są obligatoryjnie zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W 2020 r. wzrosło zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, którymi objęte są osoby starsze. Od lipca 2018 roku otrzymaliśmy dotację z programu "Opieka 75+" .W ramach pozyskanych środków zwiększono ilość godzin na usługi opiekuńcze - 12 osobom dotychczas korzystającym i przyznano usługi 8 nowym osobom. Od 1.10.2018 r. zwiększono kryterium dochodowe, 701 zł osoba samotna, 528 zł osoby w rodzinie. Należy zauważyć także, iż w 2020 roku w porównaniu do roku 2019 nastąpił wzrost osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych o 2,7 %.

Jednocześnie należy zauważyć, że nadal znaczna część rodzin pozostających w systemie pomocy społecznej, to rodziny, w których występują trudne do rozwiązania problemy jak np. długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, a także długotrwałe bezrobocie połączone często z brakiem kwalifikacji zawodowych. Dla tych rodzin niezbędne jest dostarczanie pomocy materialnej, ale coraz częściej równie ważne jest podejmowanie działań skierowanych na reintegrację zawodową i społeczną, a także prowadzenia pracy socjalnej i terapeutycznej w rodzinie, celem ograniczenia zjawiska „diedziczenia” negatywnych postaw i zachowań. Niezbędne jest wprowadzanie nowych narzędzi w pracy socjalnej, stosowanie kontraktów socjalnych, pomoc asystenta rodziny itp. Rośnie także zapotrzebowanie na nowy rodzaj pracy socjalnej tj. pracy w środowisku lokalnym skierowanej na aktywizację środowiska, działania w ramach Centrum Aktywności Lokalnej, Punktu Aktywności Obywatelskiej. Ważne miejsce zajmują również działania podejmowane w ramach projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

2.2. Świadczenia rodzinne i Fundusz Alimentacyjny.

▪ Świadczenia rodzinne.

Od 01 maja 2004 r. weszła w życie ustawa o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którą Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadania, realizowane dotychczas przez ZUS, PUP, Fundusz Alimentacyjny, zakłady pracy. Od września 2005 r. nowym zadaniem było ustalanie prawa i wypłata zaliczki alimentacyjnej, a od 01 października 2008 r. wypłata świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego.

Tabela Nr 6 - Świadczenia rodzinne

Rodzaj świadczenia	2019 rok	2020 rok
Zasiłki rodzinne	473	377
Dodatki z tytułu:		
Urodzenia dziecka	45 rodzin 47 dzieci	23 rodziny 23 dzieci
• Jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia dziecka	134 rodziny 137 dzieci	106 rodzin 107 dzieci
• Rozpoczęcia roku szkolnego	511 dzieci	440 dzieci
• Opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	20 rodzin	23 rodziny
• Samotnego wychowywania dziecka	38 rodzin	32 rodziny
• Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	44 dzieci	43 dzieci
• Podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	113 dzieci	99 dzieci
• Wychowywania dzieci	107 dzieci	105 dzieci

w rodzinie wielodzietnej		
Zasiłki pielęgnacyjne:		
1. Zasiłki pielęgnacyjne	452 osób	470 osób
2. Świadczenia pielęgnacyjne	93 osoby	106 osób
3. Specjalny zasiłek opiekuńczy	5 osób	5 osób
4. Zasiłek dla opiekuna	22 osoby	17 osób
Opłacenie składki na ubezpieczenia społeczne	88 osób	90 osób
Opłacenie składki na ubezpieczenia zdrowotne	32 osoby	35 osób
Fundusz alimentacyjny	85 rodzin	81 rodzin
Karta Dużej Rodziny	288 rodzin 119 dzieci	72 rodziny 57 dzieci
Świadczenia rodzicielskie	101 rodzin	81 rodzin

▪ **Fundusz alimentacyjny.**

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizujący wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2017 roku podejmował działania zmierzające do wyegzekwowania należności od dłużników alimentacyjnych, tj. :

- przeprowadzono 14 wywiadów alimentacyjnych i odebrano 14 oświadczeń majątkowych od dłużników alimentacyjnych, przekazano 11 informacji komornikowi sądowemu mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu oraz oświadczenia majątkowego,
- skierowano 65 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 § 1 Kodeksu Karnego,

- skierowano 5 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy, 1 wniosek o zwrot zatrzymanego prawa jazdy,
- wydano 9 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się,
- skierowano 92 wnioski dotyczących dłużników alimentacyjnych do Kancelarii Komorniczych prowadzących postępowania egzekucyjne o przyłączenie się do prowadzonego już postępowania egzekucyjnego.

Świadczenie wychowawcze 500+

Z dniem 1 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zgodnie z którą Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadania. Zadanie polega na ustaleniu prawa i wypłaty świadczeń wychowawczych.

Tabela Nr 7 – Świadczenie wychowawcze

Rodzaj świadczenia	2019 rok	2020 rok
Świadczenie wychowawcze	2 578 rodzin	2519 rodzin

- **Świadczenia „Dobry Start”**

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 r. Nowym zadaniem było ustalenie prawa i wypłata świadczeń Dobry Start, które przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20. roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Tabela Nr 8 – Świadczenie „Dobry Start”

Świadczenie „Dobry Start”	2018 rok	2019rok	2020 rok
Liczba rodzin	1 879	1 893	1884
Liczba dzieci	2544	2529	2507

ROZDZIAŁ 3: Wsparcie dziecka i rodziny –współpraca międzyinstytucjonalna. Diagnoza społeczna sytuacji rodzin w Gminie Libiąż.

Wszelkie działania podejmowane na rzecz rodziny powinny mieć na względzie jak najszybsze przezwyciężenie trudności pojawiających się w rodzinie, co ma doprowadzić do samodzielnego zaspakajania jej potrzeb oraz wypełniania swoich funkcji. W systemie wsparcia rodziny funkcjonuje wiele instytucji oraz zaangażowanych jest wielu specjalistów. Wszystkie ogniwa systemu muszą zatem podejmować współpracę i współdziałać w codziennych działaniach.

Aby skutecznie pomagać i wspierać rodzinę, należy działać w sposób interdyscyplinarny. Takie pojmowanie współpracy prowadzi do zwiększenia efektywności w zespołowym rozwiązywaniu problemów oraz pomaga w jasnym i sprawnym przepływie informacji pomiędzy współpracującymi ze sobą służbami społecznymi, instytucjami i organizacjami. Umożliwia pełne rozpoznanie potrzeb rodzin, możliwości pomocy rodzinie, dostępnej w środowisku ofert i programów pomocowych. Wpływa również na lepszą koordynację działań nakierowanych na rozwiązanie problemów rodziny oraz umożliwia wzajemne wsparcie i uzupełnianie się. Dzięki temu rodzina może w pełni poczuć się otoczona wsparciem, w sposób jasny odczytując stawiane jej wymagania. Współpraca między instytucjami w zakresie wspierania rodziny buduje społeczne zaufanie do kompetencji instytucji pomagających.

Opracowując Gminny Program Wspierania Rodziny założono, że praca z rodziną powinna być podejmowana natychmiast po zdiagnozowaniu problemu i prowadzona przez profesjonalnie przygotowaną kadrę. Działania na rzecz rodzin przeżywających trudności na różnych płaszczyznach powinny być realizowane w oparciu o konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapię i mediacje, pomoc prawną, psychologiczną, organizowanie spotkań dla rodzin mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia spójności, skuteczności, kompleksowości działań oraz zaangażowanie zasobów gminy, Program został opracowany przy wsparciu osób, instytucji, które na co dzień pracują na rzecz dziecka i rodziny. W tym celu przeprowadzono 121 ankiet, których wyniki były pomocne przy dokonywaniu oceny sytuacji rodzin, zdiagnozowaniu problemów oraz określeniu kierunków działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin.

Ankiety zostały przeprowadzone:

- w placówkach oświatowych – 77 ankiet,
- w instytucjach pomocy społecznej – 13 ankiet,
- w instytucjach kulturowych – 23 ankiety,
- w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- 8 ankiet,

Kwestionariusz ankiety składał się z 6 pytań podzielonych na części tematyczne oraz z metryczki:

1. Ocena sytuacji materialno-bytowej w rodzinach w gminie Libiąż.
2. Ocena najczęściej występujących problemów w rodzinach.
3. Natężenie problemów w rodzinach w gminie Libiąż.
4. Ocena przyczyn występujących problemów w rodzinach.
5. Działania zmierzające do zapobiegania lub ograniczenia występujących problemów.
6. Wskazanie instytucji i organizacji, które przez swoją działalność mają wpływ na poprawę sytuacji rodzin.

Osoby ankietowane wskazały, że sytuacja materialno-bytowa w rodzinach w gminie Libiąż jest dobra, rodziny funkcjonują prawidłowo, lecz wymagają wsparcia i pomocy w wypełnianiu niektórych swoich funkcji – 74 osoby, co stanowi 61,15 % badanych. Według 33 osób, co stanowi 27,27% ankietowanych, coraz większa liczba rodzin wymaga systematycznego wsparcia i pomocy. Tylko 14 osób czyli 11,58% ankietowanych wskazało, że rodziny funkcjonują prawidłowo.

Jako najczęściej występujące problemy w rodzinie ankietowani wskazali:

- Osłabienie więzi rodzinnych – 75 osób, co stanowi – 62% ankietowanych.
- Uzależnienia – 65 osób, co stanowi – 53,71 % ankietowanych.
- Brak umiejętności komunikacji – 64 osoby, co stanowi – 52,90% ankietowanych.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (trudności wychowawcze) i prowadzenie gospodarstwa domowego – 60 osób, co stanowi – 49,59% ankietowanych.
- Brak wzorców – dziedziczenie negatywnego stylu życia – 57 osób, co stanowi – 47,10% ankietowanych.
- Przemoc – 33 osoby, co stanowi – 27,27% ankietowanych.
- Ubóstwo – niewystarczające dochody – 20 osób, co stanowi 16,52% ankietowanych.
- Bezrobocie – 17 osób, co stanowi – 14,04% ankietowanych.
- Trudności mieszkaniowe – 16 osób, co stanowi 13,22% ankietowanych.
- Brak umiejętności funkcjonowania w środowisku , izolacja, marginalizacja – 14 osób, co stanowi – 11,58% ankietowanych.
- Długotrwała choroba – 12 osób, co stanowi 9,91% ankietowanych.
- Niepełnosprawność – 8 osób, co stanowi 6,61 % ankietowanych.

Według 62 % ankietowanych najczęściej występującym problemem w rodzinie jest osłabienie więzi rodzinnych. Mniejszy odsetek ankietowanych wskazało na następujące problemy w rodzinie: uzależnienia – 53,71% ankietowanych, brak

umiejętności komunikacji – 52,90% ankietowanych, Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (trudności wychowawcze) i prowadzenie gospodarstwa domowego – 60 osób, co stanowi – 49,59% ankietowanych. 47,10% wskazała brak wzorców – dziedziczenie negatywnego stylu życia, jako problem w rodzinie występujący najczęściej. Problem przemocy w rodzinie wskazało 27,27% osób badanych. Kolejnymi problemami najczęściej występującymi w rodzinie według badanych są: ubóstwo – 16,52% ankietowanych oraz bezrobocie – 14,04% ankietowanych.

W opinii 13,22% ankietowanych problemem w rodzinie występującym najczęściej są trudności mieszkaniowe. Ponadto do takich problemów osoby badane zaliczyły również brak umiejętności funkcjonowania w środowisku, izolacja, marginalizacja — 11,58% ankietowanych. Najmniejszy odsetek badanych wskazało na takie problemy, jak długotrwała choroba i niepełnosprawność – odpowiednio – 9,91% oraz 6,61% ankietowanych.

Oceniając natężenie problemów w rodzinach, aż 77 osób, co stanowi 63,63% ankietowanych wskazało na tendencje wzrostową występujących problemów. Jako tendencję utrzymującą się na stałym poziomie od kilku lat wskazały 43 osoby, co stanowi 35,53% ankietowanych. Tylko 1 osoba stwierdziła, że problemy mają tendencję malejącą.

Na pytanie dotyczące przyczyn występowania problemów w rodzinach osoby ankietowane wskazały, jako problem dominujący „uzależnienia” – 67 osób, co stanowi 55,37%. Ponadto inne przyczyny to:

- kariera zawodowa rodziców, brak czasu dla dzieci – 65 osób, co stanowi – 53,71% ankietowanych,
- niepełna rodzina – samotne wychowywanie dzieci przez jednego z rodziców – 59 osób, co stanowi – 48,77% ankietowanych,
- zła sytuacja materialna – 45 osób, co stanowi 37,19% ankietowanych,
- izolacja spowodowana epidemią COVID – 40 osób, co stanowi 33,05% ankietowanych,
- konieczność wyjazdu za granicę w poszukiwaniu pracy przez jednego lub obojga rodziców – 33 osoby, co stanowi 27,27% ankietowanych,
- brak poczucia stabilizacji w związkach nieformalnych – 29 osób, co stanowi 39,97% ankietowanych,
- brak pracy – 26 osób, co stanowi 21,49% ankietowanych,
- zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej – 25 osób, co stanowi 20,67% ankietowanych,
- brak „nadzoru społecznego”, anonimowość, brak zainteresowania ze strony środowiska lokalnego – 22 osoby, co stanowi 18,18% ankietowanych,

- izolacja i problemy związane ze sprawowaniem opieki nad chorym lub niepełnosprawnym członkiem rodziny – 13 osób, co stanowi 10,74% ankietowanych,

Ponadto osoby ankietowane w kategorii „inne” – jako przyczynę problemów w rodzinach wskazali:

- „rodzina patchworkowa”,
- „mobbing w pracy”,
- „brak kompetencji wychowawczych rodziców”,
- „funkcjonowanie w e-świecie zarówno dzieci, jak i rodziców”,
- „inny model komunikacji”.

Oceniając wyniki ankiet należy zauważyć, że system pomocy rodzinie powinien wspierać rodzinę w wypełnianiu jej funkcji w różnym stopniu, a w niektórych przypadkach objąć ją kompleksowym wsparciem i pomocą.

W następnej części ankiety badani zostali zapytani o działania, jakie należy podjąć celem zapobiegania lub ograniczenia występowania problemów w rodzinach.

W tym obszarze 79 osób, co stanowi 65,28% ankietowanych, jako najważniejsze wskazali działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia przez rodziców prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Na drugim miejscu ankietowani wytypowali działania zmierzające do zwiększenia zakresu wsparcia i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży – tak typowało 58 osób, co stanowi 47,93% wszystkich badanych. Kolejnym działaniem zmierzającym do zapobiegania występowania problemów w rodzinie były działania zmierzające do wzmocnienia lub nabycia prawidłowych umiejętności społecznego funkcjonowania – tak wskazało 57 osób, co stanowi 47,10 % ankietowanych.

Według 44 osób, co stanowi 36,36% ankietowanych działaniami zmierzającymi do zapobiegania bądź ograniczenia problemów w rodzinach jest zabezpieczenie potrzeb materialnych (np. pomoc finansowa, pomoc rzeczowa, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach, pomoc w formie usług opiekuńczych).

Osoby badane wskazały również na zabezpieczenie właściwej opieki osobie zależnej w rodzinie, jako formę działań zmierzających do zapobiegania problemom w rodzinach – tak typowało 25 osób, co stanowi 20,67% ankietowanych. Innym przykładem działań mających na celu zapobieganie występowaniu problemów w rodzinie według 23 osób, co stanowi 19% jest wzmocnienie lub nabycie przez rodziców prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. Najmniejszy odsetek wśród osób badanych – 14,88% ankietowanych wskazało na działania w zakresie poradnictwa zawodowego, zmierzające do poprawy sytuacji zawodowej mieszkańców gminy Libiąż.

Ponadto osoby badane wymieniły w kategorii „inne działania” następujące przykłady:

- rozmowa z dziećmi,
- skuteczna aktywizacja zawodowa,

- zaangażowanie mieszkańców w różnego rodzaju wspólne działania na rzecz np. szkoły, miasta, wsi, gminy.

W ostatnim pytaniu ankietowani wskazali instytucje i organizacje, które poprzez swoją działalność mogą przyczynić się do poprawy sytuacji w rodzinach. Najwięcej osób badanych wskazało Ośrodek Pomocy Społecznej – 101 osób, Świetlicę Środowiskową – 70 osób, powiatowe instytucje (w tym: Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowy Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny) – 70 osób, placówki oświatowe – szkoły, przedszkola – 69 osób, instytucje kultury (w tym LCK, Biblioteka) – 54 osoby. Ankietowani wskazali również na służbę zdrowia – 33 osoby, policję – 30 osób, Fundację Brata Alberta – 28 osób, organizacje kościelne – 19 osób, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczną, Sąd Rodzinny, specjalistyczne poradnictwo rodzinne, psycholog, psychiatra, kluby sportowe.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że sytuacja materialno-bytowa rodzin w gminie Libiąż jest dobra, lecz wymaga systematycznego wsparcia i pomocy w wypełnianiu niektórych swoich funkcji.

W rodzinach pojawiają się problemy wynikające przede wszystkim z osłabienia więzi rodzinnych oraz braku umiejętności komunikacji w rodzinie. Ponadto występują również problemy materialne oraz wszelkie uzależnienia.

Określając przyczyny występowania problemów ankietowani wskazali zarówno przyczyny ekonomiczne, jak również przyczyny społeczne.

Przygotowując „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024” wzięto pod uwagę działania, jakie należy podjąć w gminie Libiąż celem ograniczenia lub zapobiegania występowania problemów w rodzinie. Skuteczność podejmowanych działań będzie możliwa jeżeli zostaną uwzględnione wszystkie aspekty problemowe, a dążenia do rozwiązania będzie oparte na kompleksowym i interdyscyplinarnym podejściu. W realizację poszczególnych zadań należy zaangażować wszystkie zasoby gminy: instytucje, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, placówki oświatowe, służbę zdrowia i inne. Należy również wykorzystać ofertę powiatowych instytucji zajmujących się pracą na rzecz rodzin.

ROZDZIAŁ 4: Działania realizowane w zakresie wsparcia dziecka i rodziny w gminie Libiąż.

▪ Praca socjalna i konsultacje ze specjalistami.

Pracownicy socjalni realizując pracę socjalną, podejmują wszelkie działania, które ukierunkowane są na pomoc indywidualnym osobom oraz rodzinom w zaspakajaniu ich potrzeb, lepszym dostosowaniu się do zasad życia społecznego i poprawę życia.

Praca socjalna, prowadzona przy użyciu instrumentów aktywnej integracji w oparciu o ocenę i diagnozę sytuacji osób i rodzin, ma na celu profesjonalne, systematyczne i całościowe, adekwatne do potrzeb rodziny udzielenie wsparcia.

W ramach pracy socjalnej najczęstszymi sprawami załatwianymi przez pracowników są:

- pomoc w uzyskaniu pracy lub zasiłku dla bezrobotnych, świadczeń z ubezpieczenia społecznego, świadczeń alimentacyjnych,
- pomoc w uzyskaniu orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, wypełnianiu wniosków na turnusy rehabilitacyjne,
- wydawanie zaświadczeń do wniosków o stypendia,
- załatwienie spraw związanych z przymusowym leczeniem psychiatrycznym,
- pomoc w ustaleniu korzystnych warunków spłaty zadłużenia np. w bankach, spółdzielniach, zakładzie energetycznym itp.

Działania pracowników socjalnych są wspierane przez konsultantów prawnika i psychologa.

Konsultant prawnik prowadzi poradnictwo z zakresu prawa pracy, ubezpieczeń społecznych, prawa cywilnego, a w szczególności prawa rodzinno-opiekuńczego. Najczęstszymi sprawami są: pozew o alimenty, wnioski o ustalenie ojcostwa, sprawy mieszkaniowe, występowanie o ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej, ustalenie opiekuna prawnego czy rodziny zastępczej.

Konsultant psycholog prowadzi pracę z rodzinami, w których występują konflikty z młodzieżą i rodzicami w zakresie trudności wychowawczych, przeprowadza badania dzieci, które mają trudności w nauce i udziela porad dla rodziców.

Tabela Nr 9. - Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, przeciwdziałania przemocy, reintegracja zawodowa w KIS) poradnictwo dla osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych)

Poradnictwo specjalistyczne			
2019 rok		2020 rok	
Liczba rodzin	Liczba osób rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób rodzinach
170	422	103	220

W celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 ograniczony został bezpośredni kontakt osób korzystających z poradnictwa ze specjalistami w Ośrodku Pomocy Społecznej w Libiążu. W związku z tym poradnictwo specjalistyczne w roku 2020 odbywało się w postaci telefonicznej lub e-mailowej.

▪ **Placówka Wsparcia Dziennego**

Świetlica Środowiskowa w Libiążu jest jednostką organizacyjną Gminy Libiąż, działającą w formie jednostki budżetowej. Jest placówką wsparcia dziennego, której obszarem działania jest teren Gminy Libiąż. Placówka prowadzi działania w formie opiekuńczo-wychowawczej, natomiast w okresie wakacji i ferii dodatkowo w formie opiekuńczo-rekreacyjnej. Od 2022 roku działa w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Libiążu. Pobyt w Świetlicy Środowiskowej jest nieodpłatny.

Świetlica organizuje zajęcia:

- dydaktyczno-wyrównawcze,
- profilaktyczno-terapeutyczne,
- plastyczne i techniczne,
- komputerowe.

Świetlica wyposażona jest w komputery z łączem internetowym, sprzęt sportowy z dostępem do boiska i sali gimnastycznej. Latem można skorzystać z basenu.

Świetlica Środowiskowa adresuje swoją pomoc do dzieci pochodzących z rodzin ubogich, niepełnych, dysfunkcyjnych, z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Działania podejmowane przez pracowników Świetlicy mają na celu udzielenie pomocy terapeutycznej dziecku, a także jako element pracy socjalnej – jego rodzinie – poprzez wspieranie jej w pokonywaniu różnego rodzaju trudności. Świetlica Środowiskowa zapewnia dzieciom opiekę 5 razy w tygodniu, w godzinach popołudniowych. Podczas pobytu w Świetlicy dzieci otrzymują posiłek.

Obok stałych zajęć prowadzonych na terenie Świetlicy dzieci biorą udział w imprezach organizowanych zarówno przez wychowawców, jak też w gminnych imprezach, często organizuje się spotkania przy ognisku i w plenerze. Dzieci biorą udział w wycieczkach autokarowych, pieszych i rowerowych.

Przez cały rok pracownicy Świetlicy utrzymują ścisłą współpracę ze szkołami, Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Wychowawcy kontaktują się z pedagogami szkolnymi, wychowawcami klas, uzyskując informacje na temat sytuacji dzieci w szkole, ich postępów w nauce, ewentualnych zagrożeń. Uzyskane informacje pozwalają na dostosowanie metody pracy do indywidualnych potrzeb dzieci. Temu celowi służą także organizowane na terenie Świetlicy „zespoły wychowawcze” z udziałem pracowników placówki, pedagogów szkolnych, a także w miarę potrzeb innych specjalistów np. psychologa, pracowników socjalnych.

▪ **Punkt Mediacyjny**

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku wskazuje, że praca z rodziną powinna być prowadzona m.in. w formie mediacji. Mediacja jest bardzo skuteczną i szybką metoda pomocy rodzinie. Jednak w systemie pomocy dziecku i rodzinie wykorzystywana w niewielkim stopniu.

Sytuacje konfliktowe zdarzają się w każdej rodzinie. Bywa tak, że strony konfliktu są tak zaangażowane w ciągłe obwinianie się, pretensje, żale, ataki i kłótnie, że nie potrafią spojrzeć na swoje problemy z dystansem. Strony będące w konflikcie nie mogą sobie poradzić z dzielącymi je różnicami. Wtedy na ich prośbę (mediacja pozasądowa) lub za ich zgodą (mediacja sądowa) interweniuje w spór neutralna osoba trzecia – mediator.

Mediacja to sposób na rozwiązanie konfliktu z udziałem mediatora. Mediacja jest rozmową na temat możliwych rozwiązań zaistniałego konfliktu, w atmosferze wzajemnego poszanowania oraz zrozumienia potrzeb i interesów obydwu stron. Mediator pomaga spierającym się stronom rozważyć wszystkie możliwe rozwiązania, negocjować je w celu osiągnięcia dobrowolnego i obustronnie satysfakcjonującego porozumienia.

Mediacja ma na celu:

- udzielenie osobom będącym w konflikcie pomocy w osiągnięciu wzajemnie akceptowalnego porozumienia dotyczącego spornych kwestii,
- budowanie prawidłowych relacji między członkami rodziny i środowiska lokalnego.

Postępowania mediacyjne w Punkcie Mediacyjnym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Libiążu są prowadzone przez pracowników Ośrodka wpisanych w Sądzie Okręgowym w Krakowie do wykazu osób godnych zaufania i wyrażających gotowość przeprowadzenia postępowania mediacyjnego ds. karnych oraz ds. rodzinnych – zgłoszone na listę stałych mediatorów przez OPS w Libiążu do Sądu Okręgowego w Krakowie.

Tabela Nr 10 – Postępowanie w Punkcie Mediacyjnym prowadzone w latach 2019 i 2020.

Rodzaj sprawy	2019 rok – ilość spraw	2020 rok – ilość spraw
ustalenie zasad separacji, rozwodu lub pozostawania w związku	6	0
uzgodnienie warunków sprawowania opieki nad dziećmi, zobowiązań finansowych (alimenty) oraz ustaleń dotyczących kontaktów z dziećmi	16	6
przestrzeganie zasad współżycia społecznego (przemoc) oraz podjęcie leczenia odwykowego	10	1

Powyższych liczb nie należy sumować, gdyż prowadzone z osobami zainteresowanymi postępowania dotyczyły niejednokrotnie kilku problemów i w takim aspekcie były rozpatrywane.

- **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób i rodzin z problemem przemocy oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.**

W 2019 i 2020 roku swoją działalność kontynuował Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób i rodzin z problemem przemocy. Głównym zadaniem Punktu jest informacja, edukacja oraz wsparcie wobec osób i rodzin z problemem przemocy.

Tabela Nr 11 - Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w latach 2019 – 2020

	2019 rok	2020 rok
Liczba dyżurów	9	39
Liczba załatwionych spraw	22	12
Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia	16	11

W dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Nałożyła na gminę obowiązek podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie celem jego przeciwdziałania,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o możliwościach, osobach, instytucjach świadczących pomoc w środowisku lokalnym.

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Libiążu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2020 roku Ośrodek realizował zadania:

1. Informacyjno-edukacyjne:

Na stronie internetowej OPS w Libiążu www.ops.libiaz.pl – zakładka „PRZEMOC W RODZINIE” oraz zakładka „PUNKT MEDIACYJNY” znajdują się informacje dotyczące punktu mediacyjnego, problematyki przemocy z uwzględnieniem instytucji świadczących pomoc na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie, możliwości uzyskania wsparcia w ramach działalności OPS oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Libiążu-www.libiaz.pl zakładka „ Pomoc Społeczna”.

Liczba wyświetleń stron internetowych od I-XII 2020 r. – 805.

2. Punkt Konsultacyjno- Informacyjny Dla Osób i Rodzin z Problemem Przemocy poniedziałek od 14.00 do 16.00

czwartek od 13.00 do 16.00 (od 15.00 do 16.00 dyżur płatny – umowa zlecenie. Od I-XII. 2020 r. - liczba dyżurów – 39, liczba spraw – 12, wsparcia udzielono – 11 rodzinom.

3. Punkt Mediacyjny

czynny w każdy wtorek od 15.00 do 17.00

Ilość spraw ogółem od I-XII. 2020 r. – **spraw - 9 ,rodzin- 11, osób- 18**

Ilość spraw z rodzinami uwikłanymi w konflikty rodzinne, zagrożonych wystąpieniem przemocy w rodzinie, będących w sytuacjach trudnych spowodowanych występowaniem przemocy w rodzinie:

Liczba spraw – 5, liczba rodzin- 5, liczba osób - 11

4. Telefon Zaufania – 2: 32 627 7825
796 611 195

od poniedziałku do piątku
poniedziałek od 7.00 do 16.00
wtorek od 7.00 do 15.00
środa od 7.00 do 15.00
czwartek od 7.00 do 16.00
piątek od 7.00 do 14.00

Ilość dyżurów łącznie od I-XII.2020 r.- **250**

Ilość spraw - **54**

Ilość osób objętych wsparciem - **34 osoby**

5. W okresie od I-XII. 2020 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, na których podjęto decyzję o zakończeniu 48 NK, w tym:

- z powodu ustania przemocy – 39,
- z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań - 9.

W 2020 r. wdrożono 36 procedur NK:

- Policja wdrożyła - 33NK
- Pomoc Społeczna - 2 NK
- GKRPA - 0
- Oświata - 1NK
- Służba zdrowia- 0
- POiK – 1NK

Sporządzono w 2020 r. NK część C- 29

Sporządzono w 2020 r. NK część D -21

5. Grupa Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu (wtorki) w siedzibie Punktu Aktywności Obywatelskiej(PAO) w godzinach od 16.30 do 18.30.

W okresie od I-XII.2020r. odbyło się 5 spotkań grupy wsparcia.

Wsparciem objęto 8 kobiet.

6. Prawnik w okresie od I-XII.2020 r udzielił porad prawnych - 5 rodzinom, w tym 5 osobom z problemem przemocy (kobiet – 5, mężczyzn – 0).

7. Konsultant psycholog okresie od I-VI.2020 r udzieliła wsparcia- 36 rodzinom, w tym 36 osobom z problemem przemocy. Współpracował z 3 pracownikami OPS.

8. Pracownicy Klubu Integracji Społecznej udzielili porad zawodowych 4 osobom bezrobotnym z problemem przemocy.
9. Asystenci rodziny udzielili wsparcia dla 38 rodzin, w tym dla 13 rodzin z problemem przemocy w rodzinie.
10. Grupa samopomocy dla matek mających problemy opiekuńczo- wychowawcze z dziećmi. Uczestniczyło 6 osób. Odbyło się 6 spotkań. Miejsce spotkań – Punkt Aktywności Obywatelskiej w Libiążu.

Pozostałe działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- **W dniu 21 stycznia 2020 roku** dwóch pracowników OPS w Libiążu uczestniczyło w szkoleniu zewnętrznym w Krakowie „Prowadzenie dokumentacji z procedury Niebieskie Karty – jakie adnotacje urzędowe i czyje notatki służbowe powinien gromadzić pracownik socjalny? Komu można udostępnić dokumenty z procedury NK, jakie informacje powinny się znaleźć w protokole? Jak przeprowadzić zakończenie procedury NK?”
- W dniu 10 marca 2020 r. w Punkcie Aktywności Obywatelskiej w Libiążu odbyło się **spotkanie edukacyjne „Rola kobiet i mężczyzn we współczesnym świecie. Przemoc ma płęć”**. Uczestnikami spotkania były osoby bezrobotne w Klubie Integracji Społecznej w ramach projektu „Aktywność społeczno-zawodowa w gminie Libiąż II”. Liczba osób – 11. Czas trwania spotkania – 6 godzin.
- W dniu 01.06.2020 roku z okazji **Dnia Dziecka** Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zorganizował **konkurs plastyczny o charakterze profilaktycznym „Moja szczęśliwa rodzina”**. Konkurs był jednym z działań realizowanych w ramach „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w Gminie Libiąż na lata 2017 – 2020”. Celem konkursu było uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy przemocy w rodzinie, wzmacnianie więzi oraz kształtowanie świadomości społecznej poprzez informowanie i edukowanie o formach wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Ponadto konkurs profilaktyczny miał na celu pobudzenie wyobraźni i inwencji twórczej dzieci. W konkursie uczestniczyło 35 osób.
- **Świetlica Środowiskowa w Libiążu prowadziła działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez warsztaty edukacyjne oraz pogadanki:**
  - Warsztaty „Jak możemy pomóc swoim kolegom doświadczającym przemocy”. Liczba uczestników- 15.
  - Pogadanka oraz zajęcia plastyczne „Potrafię poprosić o pomoc”. Liczba uczestników – 10.

- „ Przemoc rówieśnicza – jak sobie radzić i gdzie prosić o pomoc „ Zajęcia z udziałem funkcjonariuszy Policji z Makowa Podhalańskiego. Liczba uczestników – 22.

- Udział w kampanii profilaktycznej „ Razem mieszkamy i się wspieramy”, udział w konkursie plastycznym oraz zajęciach profilaktycznych dot. przeciwdziałania przemocy z udziałem dzielnicowego Komisariatu Policji w Libiążu – 26 uczestników
Liczba uczestników łącznie: 45 dzieci.

- **GKRPA w Libiążu prowadziła rozmowy informacyjne i edukacyjne z osobami dotkniętymi przemocą:**

- 9 osób podejrzanych o stosowanie przemocy,
- 4 osoby doświadczające przemocy w rodzinie.

- **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Chrzanowie.**

W przypadku uzyskania informacji o występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie, kurator występuje do Sądu z wnioskami o zarządzenie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, odwołania warunkowego zwolnienia, nałożenia obowiązku opuszczenia lokalu, podjęcia terapii, zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych.

Współpraca z kuratorami w ramach procedury NK- 9 rodzin.

- Na przełomie września i października 2020r. ZI wraz z PAO i KIS we współpracy z Urzędem Miejskim w Libiążu, Świetlicą Środowiskową, Komisariatem Policji w Libiążu, Libiąskim Centrum Kultury w Libiążu przeprowadził Kampanię Profilaktyczną „ **Razem mieszkamy i się wspieramy**”. Z uwagi na zagrożenie epidemiczne COVID-19 kampania została przeprowadzona z użyciem technologii elektronicznej. Na stronie internetowej OPS w Libiążu, zakładka „PRZEMOC” umieszczone zostały informacje dotyczące harmonogramu kampanii, krzyżówka profilaktyczna dla rodzin, prezentacja multimedialna dotycząca problematyki sposobów radzenia sobie z przemocą w środowisku rodzinnym, umieszczono również ankietę dotyczącą przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uzyskane wyniki z badania ankietowego posłużyły do stworzenia diagnozy problemu przemocy w gminie Libiąż i stworzenia „ Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Libiąż na lata 2021-2028”.
- W dniu 28.09.2020r. ZI zorganizował konferencję dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych „ Problematyka przemocy w ujęciu interdyscyplinarnym- działalność ZI i GR w zakresie przeciwdziałania przemocy, w czasie zagrożenia epidemicznego COVID-19”. Liczba uczestników 16. Prowadzący „Progres” Instytut Rozwoju i Edukacji.
- Wydrukowano materiały promocyjne (plakaty, wizytówki, ulotki i poradniki) z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które ZI propagował w placówkach oświatowych, SR w Chrzanowie, KP w Libiążu.
- W m-cu wrześniu 2020r. Mediatorzy z OPS w Libiążu przeprowadzili warsztaty

profilaktyczne „Stop przemocy rówieśniczej w szkole” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Gromcu- uczestnicy- 12 uczniów, w Zespole Szkół w Żarkach – 14 uczniów, w SP Nr 2 w Libiążu – 24 uczniów. Łącznie w warsztatach profilaktycznych wzięło udział – 50 uczniów.

- W dniu 23.10.2020r. ZI zorganizował konferencję dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych „Analiza i interwencja wobec zjawiska przemocy względem dzieci w czasie zagrożenia epidemicznego COVID-19”. Liczba uczestników 9. Prowadzący „Progres” Instytut Rozwoju i Edukacji.

Tabela Nr 12. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2019 - 2020

	2019 rok	2020 rok
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4
Liczba sporządzonych NK	47	26
Liczba zakończonych NK	36	48

Telefon zaufania przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Libiążu

Telefon zaufania świadczy doraźną pomoc, gwarantującą możliwość anonimowej wymiany myśli tym osobom, które przeżywają trudności natury moralnej, społecznej lub psychologicznej i próbują pokonać osamotnienie, uzależnienia, depresje, poczucie beznadziejności itp.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Libiążu dyżury telefonu zaufania pełnione są codziennie od poniedziałku do piątku. Pracownicy socjalni udzielają pomocy w zakresie informowania, edukowania oraz wsparcia dla osób i rodzin doświadczających bezradności w trudnych sytuacjach życiowych.

Tabela Nr 13. Dyżury Telefonu zaufania pełnione w lata 2019 – 2020.

	2019 rok	2020 rok
Liczba dyżurów	249	250
Liczba spraw	54	54

Liczba osób objętych wsparciem	51	34

▪ **Grupa wsparcia oraz grupa samopomocy**

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Libiążu działa Grupa Wsparcia dla Osób Dotkniętych Problemem Przemocy w Rodzinie.

Celem spotkań grupy jest:

- pomoc w wyjściu z izolacji,
- wzmacnianie szacunku do samego siebie,
- poszerzenie wiedzy o procedurach prawnych i możliwościach pomocy psychologicznej, socjalnej, medycznej,
- ułatwienie uczestnikom dzielenia się swoimi doświadczeniami,
- wzajemne wsparcie w sytuacjach kryzysowych.

W roku 2019 odbyło się 16 spotkań grupy, w spotkaniach uczestniczyło 13 kobiet. W 2020 roku w 5 spotkaniach uczestniczyło 8 kobiet dotkniętych problemem przemocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu zainicjował spotkania **grupy samopomocy dla matek mających problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi.**

Celem grupy jest dostarczenie rodzicom podstawowej wiedzy z zakresu psychologii rozwojowej i wychowawczej dziecka oraz zapoznanie ich ze skutecznymi metodami wychowawczymi. Uważliwienie rodziców na potrzeby dziecka i uczenie podstawowych umiejętności przydatnych w procesie wychowawczym, m.in. takich jak:

- umiejętność aktywnego słuchania,
- formułowanie komunikatów do dziecka,
- umiejętność rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- radzenia sobie ze złością,
- stosowania odpowiednich wzmocnień,
- poznanie faz rozwojowych dziecka,
- znajomość postaw rodzicielskich,
- radzenia sobie z agresją i uzależnieniem dziecka.

Biorąc udział w zajęciach grupowych rodzice mogą również skorzystać z okazji do podzielenia się własnymi doświadczeniami, trudnościami i tym samym korzystać ze wsparcia oferowanego przez grupę.

W trakcie spotkań ze specjalistami mają również możliwość nabycia wiedzy z różnych dziedzin np. prawa rodzinnego, spraw dotyczących przemocy, psychologii.

ROZDZIAŁ 5: Innowacyjne działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.

Dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji ważne jest udzielanie pomocy materialnej, ale coraz częściej równie ważne jest podejmowanie działań skierowanych na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w tym na reintegrację zawodową i społeczną, a także prowadzenie pracy socjalnej i terapeutycznej w rodzinie w celu wyeliminowania negatywnych postaw i zachowań.

Niezbędne jest stosowanie nowych narzędzi pracy socjalnej w postaci wsparcia asystenta rodziny, działań podejmowanych w ramach projektów oraz metod pracy opartych na działaniach środowiskowych.

5.1. Indywidualna asysta rodzinna jako forma wsparcia rodzin wieloprogowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Libiąż realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnymi oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Asystent rodziny wspólnie z pracownikami socjalnymi sporządza indywidualne plany pracy z rodziną, dzięki którym podjęte zostały działania aktywizujące, mobilizujące i motywujące, mające na celu rozwiązywanie podstawowych problemów istniejących w środowiskach rodzinnych oraz poprawę funkcjonowania poszczególnych członków rodziny w środowisku zamieszkania, pracy, nauki. Rola asystenta polega na całościowym wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Proces planowania pracy z rodziną opiera się na zasadzie dobrowolności, rodzina musi wyrazić zgodę na aktywną współpracę z asystentem rodziny. Głównym celem pracy asystenta jest pomoc rodzinie w zachowaniu integralności, przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci

w pieczy zastępczej, poprzez pomoc w osiągnięciu przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej. Asystent ma za zadanie niesienie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego i innych obowiązków rodzicielskich. Asystent powinien wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny, poprzez indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, wzbudzenie wiary we własne siły poszczególnych członków oraz podniesienie ich samooceny. W celu kształtowania prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych asystent udziela rodzicom indywidualnych konsultacji wychowawczych oraz motywuje ich do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców. Asystent rodziny systematycznie współpracuje z innymi instytucjami i podmiotami na rzecz dziecka i rodziny.

W 2019 roku w OPS w Libiążu zatrudnionych było 3 asystentów rodziny, a z ich usług skorzystało 29 rodzin.

Według ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. W ramach dotacji z „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny:

- 30 godzin tygodniowo w ramach dotacji – umowa o pracę – 0,75 etatu,
- 40 godzin tygodniowo w ramach dotacji – umowa o pracę 1 etat.

Trzeci asystent rodziny został zatrudniony w ramach umowy zlecenie – 5 godzin tygodniowo.

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 4 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 38 rodzin.

W ramach dotacji z „Programu Asystent rodziny na rok 2020” zatrudnionych było 3 asystentów:

- 1). 30 godzin tygodniowo w ramach dotacji – umowa o pracę – 0,75 etatu (od I do XII. 2020r.)
- 2). 40 godzin tygodniowo w ramach dotacji – umowa o pracę 1 etat (od I do VIII. 2020 r.)
- 3). 5 godzin tygodniowo w ramach dotacji – umowa zlecenie – 0,125 etatu - od IX do XII.2020r.
od IX do XII. 2020 r. umowa o pracę – 1 etat.

Czwarty asystent rodziny został zatrudniony w ramach umowy zlecenie 10 godzin tygodniowo (od X do XII).

Tabela Nr 14. Wsparcie asystenta rodziny w gminie Libiąż w latach 2016 – 2020

2016 rok – trzech asystentów rodziny		2017 rok – dwóch asystentów rodziny		2018 rok – dwóch asystentów rodziny		2019 rok – trzech asystentów rodziny		2020 rok – czterech asystentów rodziny	
liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach
27	57	27	57	27	53	29	60	38	75

Obserwowana jest tendencja wzrostowa w zakresie liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Ich liczba zwiększyła się z 27 w 2016 roku do 38 w 2020 roku.

Dane uzyskane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie obrazują liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z terenu gminy Libiąż.

Tabela Nr 15. Dzieci w pieczy zastępczej z terenu gminy Libiąż w latach 2019-2020

Liczba dzieci z terenu gminy Libiąż przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej:		
	2019 rok	2020 rok
Spokrewnione rodziny zastępcze	8	13
Niezawodowe rodziny zastępcze	3	2
Zawodowe rodziny zastępcze	-	-
Zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	-	-
Zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję specjalistyczną	-	-
Rodzinne domy dziecka	-	-

Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej:		
	2019 rok	2020 rok
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	5	1
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego	-	-
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	-	-
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu specjalistyczno-terapeutycznego	-	-

Liczba dzieci z terenu gminy umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej:		
	2019 rok	2020 rok
Spokrewnione rodziny zastępcze	1	5
Niezawodowe rodziny zastępcze	-	1
Zawodowe rodziny zastępcze	-	-
Zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	-	-
Zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję specjalistyczną	-	-
Rodzinne domy dziecka	-	-
Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej:		
	2019 rok	2020 rok
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	4 dzieci	-
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego	-	-

Placówki wychowawcze rodzinnego	opiekuńczo- typu	-	-
Placówki wychowawcze specjalistyczno- terapeutycznego	opiekuńczo- typu	-	-

WSPARCIE ASYSTENTA RODZINY W RAMACH USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”

W dniu 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspierania kobiety w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r. poz. 1860).

Kobiety i rodziny, które oczekują narodzin niepełnosprawnego dziecka oraz te, które urodzą takie dziecko i będą go wychowywać, mogą liczyć na wsparcie w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zgodnie z przepisami ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu zapewnia takim kobietom, rodzinom dostęp do:

- Wypłaty jednorazowego świadczenia w wysokości **4000 zł**
- Informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiet w ciąży,
- Poradnictwa prawnego,
- Wsparcia psychologicznego,
- Świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

Wsparcie obejmuje także zapewnienie dostępu rodzinom, w szczególnych sytuacjach, do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę. Poradnictwo będzie dotyczyło realizacji indywidualnych potrzeb rodziny. Bedzie ona mogła skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej(w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Poradnictwo w ww. zakresie, dla kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust.3, koordynowane będzie przez asystenta rodziny. Koordynacja ta ma polegać na opracowaniu katalogu wsparcia możliwego do uzyskania oraz występowaniu przez asystenta rodziny do odpowiednich podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia.

Wsparcie asystenta rodziny polega na:

Udzieleniu informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
Reprezentacji kobiety przed instytucjami i urzędami,
Udzieleniu wsparcia psychologicznego,
Udzieleniu pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych oraz problemów prawnych,
Wsparciu w realizacji codziennych obowiązków.
Przykładowe formy wsparcia oferowane przez asystenta rodziny:

Doradztwo w zakresie form i miejsc wsparcia
Poradnictwo oferowane kobietom w ciąży i ich rodzinom
Poradnictwo w zakresie pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem
Pomoc w codziennej organizacji życia rodziny, planowanie sposobów spędzania wspólnego wolnego czasu,
Nauka sprawnego wykonywania obowiązków domowych
Doradztwo w zakresie zarządzania budżetem domowym
Informowanie, jak działają urzędy, placówki wsparcia rodziny i dziecka
Pomoc w sprawach urzędowych, wspieranie rodziny w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji, urzędów i innych instytucji,
Pomoc w zakresie możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu pracy.
W 2020 r. ze wsparcia w formie wypłaty jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł skorzystały trzy rodziny.

5.2. Klub Integracji Społecznej – jako kompleksowa forma wsparcia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 151, natomiast w 2020 roku na poziomie 140 rodzin. Na przestrzeni lat 2019-2020 można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu. O skali problemu bezrobocia świadczy między innymi to, że bezrobocie jako powód udzielenia pomocy i wsparcia w 2019 i 2020 roku, znalazło się na czwartym miejscu pod względem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

W 2020 roku problemem tym dotkniętych było 477 osób z gminy Libiąż. Stopa bezrobocia na dzień 31 grudzień 2020 roku w powiecie chrzanowskim wynosiła 7,8%, w województwie małopolskim 5,3% (*informacje na podstawie danych z GUS*).

Brak pracy w pierwszej kolejności odbija się negatywnie na sytuacji materialnej osób bezrobotnych. Pojawiają się ostre cięcia w zakresie wszelkich ponadpodstawowych potrzeb. Z biegiem czasu sytuacja materialna jeszcze bardziej się pogarsza i dochodzą problemy z terminowym płaceniem rachunków, a potem pojawiają się długi. Problemy finansowe przedkładają się na sytuację rodzinną, często dochodzi do kłótni i konfliktów. Długotrwałe bezrobocie negatywnie wpływa na dzieci nie tylko ze względu na ograniczone szanse edukacyjne, ale i na zagrożenie przejmowania stylu życia bezrobotnych rodziców.

Rodziny zamieszkujące gminę Libiąż, które dotknięte są problemem bezrobocia, znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Brak pracy przyczynia się

do powstania wielu problemów, takich jak: trudna sytuacja finansowa, konflikty wewnątrzrodzinne, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie. Rodziny przytłoczone tymi problemami często tracą wiarę we własne siły i możliwości, co powoduje brak motywacji do zmiany swojej sytuacji życiowej. Wszystko to sprawia, że rodziny te są zagrożone wykluczeniem społecznym.

Bezrobocie w gminie i wiążące się z tym liczne problemy społeczne były głównym powodem utworzenia Klubu Integracji Społecznej w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Libiążu.

Głównym zadaniem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Libiąż poprzez działania mające na celu podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych. Klub Integracji Społecznej jest jednostką otwartą na potrzeby lokalnego środowiska, a zakres świadczenia usług i działania są dostosowane na bieżąco do potrzeb i problemów mieszkańców gminy. Klub Integracji Społecznej udziela wsparcia w celu zintegrowania się rodzin o podobnych trudnościach życiowych. Pomaga jego członkom w samoorganizowaniu się i podejmowaniu przez nich wspólnych inicjatyw i przedsięwzięć w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej. Realizuje swoje zadania nie tylko wobec osób będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej, ale również wobec ogółu mieszkańców gminy. Prowadzi działania kompleksowe, tzn. udziela wsparcia i otacza opieką nie tylko uczestników, lecz również ich rodziny. Bardzo ważne jest indywidualne podejście do każdego z uczestników KIS. Szczególną rolę odgrywają tutaj indywidualna opieka doradcy zawodowego nad uczestnikami biorącymi udział w zajęciach oraz specjalistyczne poradnictwo indywidualne.

Klub Integracji Społecznej prowadzi reintegrację społeczną w wymiarach społecznym, kulturowym i obywatelskim. Jego działania przyczyniają się do odbudowania zniszczonych więzi i norm uznawanych w społeczeństwie obywatelskim oraz zmierzają do utożsamiania się z postawami odpowiedzialności wobec współmieszkańców.

5.3 Działania dla rodzin realizowane w ramach projektów finansowanych ze środków europejskich oraz rządowych.

Od 2008 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu realizuje projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego skierowane do rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności z powodu bezradności życiowej, bierności zawodowej i niezaradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

- ❖ **Realizacja projektu „Aktywność społeczno- zawodowa w Gminie Libiąż II”**, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wartość projektu: 899 261,55 zł w tym na rok 2020: 301.292,31 zł. Projekt skierowany był do osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej:

1). Kontrakty socjalne: w 2020 roku zawarto 17 kontraktów socjalnych, w ramach których podjęto następujące działania:

- a) opracowanie dla każdego uczestnika projektu indywidualnej diagnozy potrzeb, mającej na celu wskazanie optymalnej ścieżki wsparcia w projekcie,
  - b) warsztaty w Klubie Integracji Społecznej m.in. psychospołeczne (samoocena, motywacja, asertywność, stres), aktywnego poszukiwania pracy, komunikacja- mediacja- negocjacje, I pomoc przedmedyczna itd.
  - c) indywidualne poradnictwo pedagogiczne oraz zawodowe
  - d) objęcie Uczestników Projektu pracą socjalną, w tym wsparcie finansowe w postaci zasiłków celowych i celowych specjalnych,
  - e) zatrudnienie pracownika socjalnego do świadczenia pracy socjalnej na rzecz UP.
- Pracę socjalną z Uczestnikami Projektu wykonywał zatrudniony w ramach projektu pracownik socjalny.

2). Szkolenia zawodowe:

- Magazynier z obsługą wózków widłowych – 3 osoby.
- Kucharz małej gastronomii – 4 osoby.

3). Staże zawodowe,

- Pomoc kuchenna – 3 osoby.
- Pracownik administracyjny – 1 osoba.

W celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 od 12 marca 2020 roku zostało zawieszona funkcjonowanie Klubu Integracji Społecznej. W związku z tym działania w ramach projektu zostały przesunięte na inny termin. Od czerwca 2020 wznowiono zajęcia warsztatowe (aktywnego poszukiwania pracy, prawo pracy,

gospodarowanie budżetem domowym, artystyczno dziewiarskie). Dodatkowo uczestnicy zostali objęci indywidualnym poradnictwem z zakresu reintegracji społecznej, z zakresu doradztwa zawodowego i kompetencji wychowawczych. Zajęcia, zarówno indywidualne, jak i warsztatowe były prowadzone w formie zdalnej, natomiast dla osób, które nie dysponowały odpowiednim sprzętem w formie stacjonarnej.

❖ **PROJEKT: „KOOPERACJE 3D- model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”.**

Środki budżetowe w wysokości 40 000,00 zł wydatkowano na realizację projektu: „KOOPERACJE 3D- model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym na:

- ✓ zakup materiałów i wyposażenia (lampy wirusobójcze, środki do dezynfekcji, maseczki, rękawiczki, żele do rąk, środki do dezynfekcji).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu otrzymał pomoc finansową przyznaną przez Samorząd Województwa Małopolskiego w ramach „Kooperacji przeciw COVID” . Cel przekazania tych środków to poprawa bezpieczeństwa pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, a w konsekwencji również osób korzystających z ich usług, a także poprawa warunków pracy Pracowników Palcówek, w związku z zagrożeniem rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 i potrzebie przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19.

❖ **Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2020”**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu w 2020 roku zrealizował działania w ramach Programu rządowego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2019–2020.

Program zakładał wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta między innymi przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwiania spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Nadrzędnym celem usług asystenta było dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej. Usługi asystenta wpisywały się w główny cel funkcjonowania Funduszu Solidarnościowego, którego ideą jest między innymi wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Program miał na celu :

- Wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wydawane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Z 2019 r. poz. 172) albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych.

W 2020 roku w ramach Programu:

- Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił na umowę zlecenie 2 osoby na stanowisku asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Okres zatrudnienia: od II – XII. 2020 roku.

- 2 osoby z orzeczeniem o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, którym przyznano usługi asystenckie.

- liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – 330 godzin (30 godzin miesięcznie),

- liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – 330 godzin (30 godzin miesięcznie).

Kwota środków przekazanych przez Wojewodę z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu: 24 270,00 zł.

5.4. Działania o charakterze środowiskowym realizowane w ramach Centrum Aktywności Lokalnej.

W podejmowanych przez gminę działaniach nastawionych na rozwiązywanie problemów społecznych konieczne jest stosowanie właściwych metod oraz ich modyfikowanie w zależności od potrzeb. Wśród takich metod pracy środowiskowej w gminie Libiąż są Centrum Aktywności Lokalnej. Działania środowiskowe realizowane w ramach tych metod stanowią duże wsparcie dla rodzin niezaradnych życiowo.

Jednym z ważnych działań środowiskowych było utworzenie Punktu Aktywności Obywatelskiej w 2010 roku dla mieszkańców gminy Libiąż. Celem jego działalności jest promowanie przedsięwzięć integrujących, prospołecznych, prozdrowotnych, edukacji nieformalnej poprzez informację o uprawnieniach, debaty społeczne oraz spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin.

Do Punktu może przyjść każdy mieszkaniec gminy Libiąż, który potrzebuje informacji o formach pomocy, chce skorzystać z usług dyżurujących specjalistów, wziąć udział w debatach społecznych i spotkaniach ze specjalistami. Każdy mieszkaniec gminy niezależnie od wieku może znaleźć dla siebie coś ciekawego, zajęcia bowiem organizowane są dla rodzin, dzieci i młodzieży, jak również dla seniorów.

Dzięki metodzie Centrum Aktywności Lokalnej w Ośrodku został zainicjowany Klub Wolontariusza, który zrzesza aktywne osoby działające na rzecz ludzi potrzebujących oraz animujące społeczność lokalną. Adresatami usług są dzieci i młodzież. Rodzaj prac wykonywanych przez wolontariuszy to organizacja czasu wolnego dla dzieci oraz pomoc w opiece nad nimi. Ponadto w ramach Klubu Wolontariusza działa „Pogotowie lekcyjne”, czyli pomoc w nauce dzieciom i młodzieży szkolnej. Wolontariusze udzielają korepetycji z języka polskiego, języka angielskiego i matematyki.

Dzięki nowej metodzie pracy udało się także lepiej zdiagnozować problemy życiowe dotyczące mieszkańców gminy. Pomocne w ich rozwiązywaniu okazały się spotkania grupy samopomocy dla osób mających problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi. Grupa samopomocy daje poczucie bycia częścią wspólnoty, która akceptuje, mobilizuje i wspiera.

Dzięki wykorzystaniu metody CAL w pracy środowiskowej Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował wiele znaczących przedsięwzięć dla rodzin. Metoda CAL przyczyniała się do integracji sąsiedzkiej mieszkańców oraz ich mobilizacji do licznych działań na rzecz własnego środowiska i rodzin zamieszkujących gminę Libiąż. Pracownicy Ośrodka wspólnie z rodzinami organizowali pikniki rodzinne, kampanie profilaktyczne o charakterze integracyjnym oraz wydarzenia środowiskowe, które miały na celu integrację oraz promowały pozytywne wzorce spędzania czasu wolnego w rodzinach.

❖ Działalność Punktu Aktywności Obywatelskiej oraz Centrum Aktywności Lokalnej w 2020 roku

➤ DZIAŁANIA O CHARAKTERZE ŚRODOWISKOWYM

1) Działania o charakterze środowiskowym realizowane w 2020 roku w Punkcie Aktywności Obywatelskiej:

- 16.01.2020 r. Zajęcia rękodzieła Artystycznego z okazji "Dnia Babci i Dziadka" (17 osób).
- 30.01.2020 r. Zajęcia kulinarne dla dzieci (20 osób).
- 05.02.2020 r. Dzień filmowy dla dzieci w Punkcie Aktywności Obywatelskiej (20 osób).
- 12.05.2020 r. Dzień Matki – propozycje zrobienia własnoręcznych prezentów.
- 01.06.2020 r. Dzień Dziecka pod hasłem „Moja szczęśliwa rodzina” (35 osób).
- 24.07.2020 r. Zajęcia artystyczno-dziewiarskie dla dzieci (14 osób).
- 29.08.2020 r. Zajęcia rękodzieła artystycznego dla dzieci (8 osób).
- 05.10.2020 r. Kampania profilaktyczna o charakterze integracyjnym "Razem mieszkamy i się wspieramy" (27 osób).
- 09.12.2020 r. Dzień Wolontariusza.

2) Klub Wolontariusza w 2020 r. zgromadził:

- 17 wolontariuszy długoterminowych.
- 11 wolontariuszy akcyjnych.

Działalność wolontarystyczna polegała na:

- prowadzeniu „Pogotowia lekcyjnego”- udzielania bezpłatnych korepetycji.
- prowadzeniu zajęć rękodzieła artystycznego.
- działaniach w ramach akcji: „Wielkie Odpowiedzialne Serce” przeciwdziałających skutkom epidemii: rozdawanie maseczek dla osób potrzebujących z terenu gminy Libiąż, dostarczanie maseczek do domu, podejmowaniu zakupów osobom potrzebującym.

W Punkcie Aktywności Obywatelskiej w 2020 r. odbyło się 15 spotkań rękodzieła artystycznego, na które uczęszczało 6 osób, spotkania odbywają się w środy od godziny 15.30.

Zajęcia relaksacyjne odbywają się w piątki od godz. 15.30 - w 2020 roku odbyło się 17 zajęć, w których uczestniczyło 10 kobiet.

Zajęcia ruchowe - fitness odbywają w środy od godz. 08.00 i piątki od godz. 07.30 – w 2020 roku odbyło się 80 zajęć, w których uczestniczyło 12 osób.

Pogotowie lekcyjne dla dzieci z terenu Gminy Libiąż odbywało się w poniedziałki i wtorki od godz.15.00 –

w 2020 roku odbyło się 56 zajęć, w których uczestniczyło 18 uczniów.

➤ **Centrum Aktywności Lokalnej w Gminie Libiąż.**

Centrum Aktywności Lokalnej jest określonym sposobem działania, którego celem jest aktywizowanie społeczności lokalnych, tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i lokalnej grupy oraz mobilizowanie, ożywianie i wspieranie rozwoju społeczności lokalnych. W ramach działań CAL w 2020 roku podejmowano następujące działania:

Kampania profilaktyczna o charakterze integracyjnym „RAZEM MIESZKAMY I SIĘ WSPIERAMY”.

W dniu 5 października 2020 roku odbyła się Kampania profilaktyczna. Głównym celem kampanii było uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie oraz poznanie sposobów radzenia sobie osób i rodzin z trudnymi sytuacjami kryzysowymi w obliczu zagrożenia epidemicznego COVID-19. Ponadto ideą wydarzenia było również wzmacnianie więzi rodzinnych oraz propagowanie spędzania wolnego czasu. W celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 kampania została przeprowadzona w sposób zdalny.

Grupa samopomocy dla matek mających problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi.

W 2020 roku odbyło się 6 spotkań grupy samopomocy. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu i trwały po dwie godziny. Tematem spotkań były trudności związane z wychowywaniem dzieci, natomiast celem tych spotkań jest przede wszystkim zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych uczestników grupy. W zajęciach uczestniczyło 6 osób.

➤ **Działalność Klubu Integracji Społecznej.**

Klub Integracji Społecznej w 2020 roku udzielił pomocy z zakresu doradztwa indywidualnego i rynku pracy 66 osobom. Udzielonych zostało 136 porad.

Pomoc polegała najczęściej na:

- określenie preferencji i predyspozycji zawodowych,
- opracowanie indywidualnego planu działania,
- udzielaniu informacji o prawach i obowiązkach osoby bezrobotnej,
- udzielaniu informacji o wolnych miejscach pracy oraz innych formach zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- pomoc w redagowaniu, bezpłatnym drukowaniu dokumentów aplikacyjnych,

- pomoc w kompletowaniu dokumentów, bezpłatnym kserowaniu dokumentów wymaganych przed zatrudnieniem.

➤ **Realizacja prac społecznie użytecznych w Gminie Libiąż**

W 2020 roku Klub Integracji Społecznej koordynował prace społecznie użyteczne, które realizowane były od 01.08.2020 r. do 30.11.2020 r. Na terenie gminy Libiąż prace wykonywało 11 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Prace polegały na sprzątanii pomieszczeń, terenu lub jako pomoc kuchenna w jednostkach organizacyjnych gminy Libiąż, w tym:

1. Miejska Biblioteka Publiczna w Libiążu.
2. Świetlica Środowiskowa w Libiążu.
3. Zarząd Mienia Komunalnego w Libiążu.
4. Zespół Ekonomiczno- Administracyjny Szkół i Przedszkoli w Libiążu.
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu.
6. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Libiążu.

ROZDZIAŁ 6: Analiza SWOT – ocena uwarunkowań efektywnej realizacji Programu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Szeroki katalog świadczeń społecznych i socjalnych • Działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Libiąż na lata 2021 – 2026. • Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Libiąż na lata 2021-2028 • Centrum Aktywności Lokalnej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Libiążu. • Klub Integracji Społecznej przy OPS w Libiążu. • Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. • Telefon zaufania. • Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób i rodzin z problemem przemocy. • Punkt Mediacyjny przy OPS w Libiążu. • Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. • Grupa samopomocy dla osób mających problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi. • Żłobki dla dzieci. • Wsparcie asystenta rodziny. • Wspierania rodzin w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. • Poradnictwo indywidualne	• Brak odpowiednich wzorców do naśladowania w rodzinach dysfunkcyjnych. • Wzrost liczby rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. • Wzrost liczby rodzin niepełnych. • Nakładanie na gminę nowych zadań bez zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację. • Niewystarczająca ilość miejsc w przedszkolach. • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej. • Roszczeniowość rodzin. • Brak lekarzy specjalistów dla dzieci na terenie Gminy Libiąż.

prowadzone przez konsultantów psychologa i radcę prawnego oraz specjalistów reintegracji zawodowej

- Aktywna współpraca instytucji, organizacji działających na rzecz rodziny.
- Dobrze wykształcona kadra pracowników działających na rzecz dziecka i rodziny.
- Poparcie działań i współpraca z samorządem gminy.
- Funkcjonowanie na terenie powiatu Powiatowego Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- Baza instytucji wspierających rodzinę (Policja, Sąd, placówki oświatowe, OPS, Świetlica Środowiskowa, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, GKRPA, PCPR, Dzienny Dom Senior +, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe).
- Organizacja spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi i młodzieży oraz baza lokalowa (Libiąskie Centrum Kultury, Punkt Aktywności Obywatelskiej, Miejska Biblioteka Publiczna, (boiska sportowe).
- Funkcjonowanie na terenie gminy świetlic szkolnych i Klubów dla dzieci i młodzieży.
- Infrastruktura i dobre zaplecze sportowe (kluby sportowe, boiska, miejsca rekreacyjne, baseny)

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rozwój nowych narzędzi i metod pracy z rodzinami przeżywającymi trudności życiowe • Pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną osób w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Kontynuacja pracy asystenta rodziny w celu pomocy dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. • Rozwój wolontariatu. • Pedagogizacja rodziców. • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. • Rządowe Programy zwiększające środki finansowe w obszarze wsparcia rodziny, edukacji i pomocy społecznej. • Rozszerzenie oferty działań profilaktycznych.	• Osłabienie się funkcji rodziny. • Zanik więzi, tradycji rodzinnych. • Wzrost zjawisk patologicznych (przemoc, alkoholizm, uzależnienia, w tym od Internetu, hazard). • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej – zjawisko wyuczonej bezradności. • Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców wynikające z niskich kompetencji wychowawczych rodziców. • Ograniczenie środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. • Izolacja społeczna rodzin dysfunkcyjnych. • Anonimowość i brak nadzoru społecznego. • Zmniejszenie aktywności zawodowej rodzin objętych wyłącznie wsparciem finansowym np. świadczeniem wychowawczym 500+. • Spadek aktywności zawodowej kobiet po urodzeniu dziecka. • Skutki społeczne wynikające z sytuacji zagrożenia epidemią.

ROZDZIAŁ 7: Adresaci Programu

Adresatami Programu są dzieci i rodziny zamieszkujące gminę Libiąż, które z powodu występujących problemów i trudności wymagają wsparcia i pomocy, w tym:

1. Rodziny ubogie i zagrożone ubóstwem.
2. Rodziny dotknięte przemocą i wszelkimi uzależnieniami.
3. Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
4. Rodziny niepełne oraz wielodzietne.
5. Rodziny z osobami niepełnosprawnymi.
6. Dzieci i młodzież z rodzin wymagających wsparcia.
7. Inne rodziny wymagające wsparcia.

ROZDZIAŁ 8: Cele i zadania Programu

Cel główny : Wzmocnienie systemu wsparcia w Gminie Libiąż umożliwiającego przewyższanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin, zapobieganie marginalizacji, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz poprawy jakości życia w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- I. Wspieranie rodzin zagrożonych i rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
- II. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- III. Zapewnienie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji wsparcia materialnego oraz bezpieczeństwa socjalnego.
- IV. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
- V. Zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i rodzinie poprzez przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- VI. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez aktywizację społeczno-zawodową członków rodziny pozostających poza rynkiem pracy.

Cel szczegółowy I: Wspieranie rodzin zagrożonych i rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY/PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
Systematyczna praca socjalna z rodzinami wieloproblemowymi.	OPS	2022- 2024	Środki własne
Rozbudowa sieci poradnictwa specjalistycznego oraz działalność profilaktyczna, informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałania przemocy, stosowania właściwych metod opiekuńczo-wychowawczych.	OPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, GKRPA, placówki oświatowe, Świetlica Środowiskowa	2022-2024	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne, w tym środki z EFS
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.	OPS, GKRPA, placówki oświatowe	2022-2024	Środki własne realizatorów
Wsparcie rodzin wieloproblemowych, w tym z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny.	OPS	2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne - dotacje
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i działalność kulturalną.	Libiąskie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, kluby sportowe, OPS, placówki	2022-2024	Środki własne realizatorów, zewnętrzne, w tym środki z EFS

	oświatowe, Świetlica Środowiskowa,		

Cel szczegółowy II: Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANI A
Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny, pedagogów i wychowawców Świetlicy Środowiskowej.	OPS, Świetlica Środowiskowa, placówki oświatowe	2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne - dotacje
Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodzin	PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Świetlica Środowiskowa.	2022-2024	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
Organizowanie szkoleń, konferencji, warsztatów dla rodziców	OPS, PCPR, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2022-2024	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne	OPS, KIS, PUP, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Świetlica Środowiskowa, placówki oświatowe	2022-2024	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne-EFS
Rozwój wolontariatu	OPS	2022-2024	Środki własne
Promowanie rodzinnej integracji poprzez działania środowiskowe w ramach CAL, projektów ze środków unijnych zmierzające do prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,	OPS, LCK, Miejska Biblioteka Publiczna, Świetlica Środowiskowa	2022-2024	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne - EFS

stosowania właściwych metod wychowawczych, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, prawidłowej komunikacji w rodzinie, kształtowanie norm i wartości rodzinnych.			
	OPS, placówki oświatowe, Świetlica Środowiskowa	2022-2024	Środki własne.
Wspieranie rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze wynikające z niepełnosprawności ich członków przez Asystenta Osobistego Osób Niepełnosprawnych	OPS	2022 rok	Środki zewnętrzne - dotacje

Cel szczegółowy III: Zapewnienie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji wsparcia materialnego oraz bezpieczeństwa socjalnego.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, żyjącym w trudnych warunkach materialno-bytowych.	OPS, zespoły charytatywne działające przy parafiach	2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne - dotacje
Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloproblemowych do przedszkoli.	OPS, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli, przedszkola	2022-2024	Środki własne realizatorów
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin będących w trudnej sytuacji posiłków w szkołach i przedszkolach.	OPS, placówki oświatowe	2022-2024	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne – dotacje, programy rządowe
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki, wyprawka szkolna	OPS, placówki oświatowe, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli, zespoły charytatywne	2022-2024	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne - dotacje
Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w formie stypendiów.	OPS, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli	2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy IV: Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.	OPS, Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, kuratorzy sądowi, placówki oświatowe	2022-2024	Środki własne realizatorów
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem.	OPS, kuratorzy sądowi, Policja, placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2022-2024	Środki własne realizatorów
Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna, pedagogiczna i prawna).	OPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, placówki oświatowe	2022-2024	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
Terapie i mediacje	OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2022-2024	Środki własne realizatorów
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	OPS	2022-2024	Środki własne
Organizowanie grup wsparcia	OPS, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2022-2024	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy V: Zapewnienia bezpieczeństwa dziecka i rodzinie poprzez przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	OPS, Placówki oświatowe, służba zdrowia, kuratorzy sądowi, Świetlica Środowiskowa, Policja	2022-2024	Środki własne realizatorów
Skierowanie i finansowanie pobytu w placówkach wsparcia dzieci i rodzin w sytuacjach kryzysowych.	OPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2022-2024	Środki własne realizatorów
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.	OPS	2022-2024	Środki własne,
Działania w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	OPS, Policja, kuratorzy sądowi, pedagodzy, służba zdrowia,	2022-2024	Środki własne realizatorów
Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie.	OPS	2022-2024	Środki własne
Działalność Punktu Mediacyjnego skierowana na rozwiązywanie konfliktów rodzinnych.	OPS	2022-2024	Środki własne

Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	OPS	2022-2024	Środki własne
Pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie udzielana przez pracowników socjalnych, specjalistów pracy socjalnej oraz pedagoga, psychologa i prawnika.	OPS, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2022-2024	Środki własne

Cel szczegółowy VI: Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez aktywizację społeczno-zawodową członków rodziny pozostających poza rynkiem pracy.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których członkowie pozostają bez pracy, w tym działania w ramach projektów ze środków unijnych.	OPS, Klub Integracji Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy,	2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne – EFS.
Prowadzenie pracy socjalnej w kierunku aktywizowania zawodowego bezrobotnych	OPS	2022-2024	Środki własne
Organizacja prac społecznie użytecznych na terenie gminy Libiąż.	OPS, jednostki organizacyjne Gminy	2022-2024	Środki własne, środki zewnętrzne
Kontynuacja działań w ramach modelu OPS jako „Centrum Aktywności Lokalnej” – CAL.	OPS	2022-2024	Środki własne
Klub Wolontariusza przy OPS w Libiążu.	OPS	2022-2024	Środki własne

ROZDZIAŁ 9: Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024.

Źródłami finansowania planowanych działań będą:

- środki własne gminy Libiąż,
- środki pochodzące z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, funduszy unijnych,
- środki pochodzące z dotacji,
- środki własne organizacji pozarządowych

ROZDZIAŁ 10: Monitoring Programu

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Libiążu. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne, o którym mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Monitoring będzie prowadzony przy zastosowaniu wskaźników osiągnięcia poszczególnych celów, którymi są:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.
2. Liczba dzieci objęta wsparciem Świetlicy Środowiskowej.
3. Liczba dzieci korzystających z rządowego programu „Pomocy państwa w zakresie dożywiania”.
4. Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.
5. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
6. Liczba uczestników grup wsparcia oraz grupy samopomocy realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Libiążu.
7. Liczba konsultacji w Klubie Integracji Społecznej.
8. Liczba uczestników działań w Punkcie Aktywności Obywatelskiej.

ZAKOŃCZENIE

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania:

- w pierwszym z nich kładzie się nacisk na utrzymanie dzieci w naturalnym środowisku,
- w drugim – na zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania przez rodziców biologicznych.

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024” zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i wychowywania dzieci w rodzinach biologicznych oraz przywracania rodzinom zdolności do przezwycięzania ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.